

Tuần: 8

Ngày dạy: từ 26/10/2020 đến 31/10/2020

Lớp dạy: 7A1, 7A2, 7A3, 7A4, 7A5

Bài 11 : CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG QUÂN XÂM LƯỢC TỔNG (1075 – 1077) (tt)

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC.

1. Kiến thức:

- Nắm được diễn biến cuộc kháng chiến chống quân Tống ở giai đoạn II và chiến thắng to lớn của quân dân Đại Việt trên sông Như Nguyệt.

- Ý nghĩa của thắng lợi trong cuộc kc chống quân xâm lược Tống.

2. Kỹ năng:

Rèn luyện cho HS sử dụng lược đồ, tường thuật diễn biến, biết quan sát, khai thác kênh hình trong SGK.

HS biết vẽ sơ đồ tư duy miêu tả diễn biến các cuộc chiến tranh.

3. Tư tưởng:

Giáo dục cho HS lòng tự hào về tinh thần bất khuất chống ngoại xâm của dân tộc ta dưới thời Lý.

4. Định hướng năng lực được hình thành:

- Năng lực chung: Hình thành năng lực khái quát vấn đề, rèn luyện cho HS sử dụng lược đồ, tường thuật diễn biến, biết quan sát, khai thác kênh hình trong SGK. cũng như năng lực hợp tác của HS.

- Năng lực chuyên biệt: Phát triển tư duy nghiên cứu, đánh giá qua tranh ảnh, tái hiện kiến thức lịch sử, xác định mối quan hệ giữa các sự kiện, hiện tượng lịch sử bản đồ,...

II. CHUẨN BỊ.

1. Giáo viên.

- Lược đồ kháng chiến chống Tống (1075 -1077).

- Giáo án, sgk, tài liệu liên quan.

2. Học sinh.

- Học bài cũ.

- Vở ghi, vở soạn, vở bài tập, sách giáo khoa.

III. PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

- Vấn đáp, nêu vấn đề, trực quan, phân tích, thảo luận nhóm.

- Kỹ thuật động não, ghi kết quả tổng hợp ra giấy.

IV. TIẾN TRÌNH LÊN LỚP.

1. Ổn định tổ chức và kiểm tra bài cũ.

? Trình bày âm mưu xâm lược nhà Tống đối với nước ta?

? Quân và dân ta đã chủ động tiến công để phòng vệ như thế nào?

2. Hoạt động khởi động :

- Mục tiêu: Giúp học sinh bước đầu hiểu được trận chiến tại phong tuyến Như Nguyệt. Tạo hứng thú cho các em.

- Phương pháp: Trực quan, pháp vấn
- Phương tiện: Máy chiếu
- Tổ chức hoạt động: Cho HS xem video về đoạn sông Như Nguyệt.

3. Giới thiệu bài mới :II. GIAI ĐOẠN THỨ HAI (1076- 1077)

Sau khi diệt xong thành Ung Châu, Lý Thường Kiệt ra lệnh rút quân về nước, chuẩn bị bố phòng. Đúng như dự đoán, nhà Tống tiến hành đem quân sang xâm lược nước ta....

4. Dạy và học bài mới:

HOẠT ĐỘNG 1 : KHÁNG CHIẾN BÙNG NỔ

- Mục tiêu: : HS trình bày cuộc kháng chiến bùng nổ. Nguyên nhân vì sao Lý Thường Kiệt chọn sông Như Nguyệt làm phòng tuyến đánh giặc.
- Phương pháp: Trực quan, pháp vấn, nhận xét,
- Phương tiện: giáo án, sách giáo khoa, máy chiếu
- Tổ chức hoạt động :

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY – TRÒ	NỘI DUNG BÀI HỌC
<p>GV sử dụng kĩ thuật động não.</p> <p>? Sau khi rút quân về nước Lý Thường Kiệt đã có chủ trương gì?</p> <p>GV chỉ lược đồ những vị trí bố phòng: Phòng tuyến sông Như Nguyệt là đoạn sông Cầu chạy qua huyện Yên Phong (Bắc Giang)</p> <p>đây là đoạn sông có vị trí quan trọng vì nó án ngữ mọi con đường từ phía Bắc chạy về Thăng Long, phòng tuyến dài gần 100 km được đắp bằng đất cao vững chắc, bên ngoài còn mấy lớp giậu tre dày đặc quân chủ lực của ta do LTK chỉ huy trực tiếp đóng giữ ở phòng tuyến này.</p> <p>? Vì sao LTK chọn khúc sông Như Nguyệt để xây dựng phòng tuyến chặn giặc?</p> <p>HS: Vị trí quan trọng, chặn ngang các hướng tấn công của địch từ Quảng Tây đến Thăng Long, được ví như một chiến hào tự nhiên khó vượt qua.</p> <p>? Em có nhận xét gì về phòng tuyến sông Như Nguyệt?</p> <p>? Sau thất bại ở Ung Châu nhà Tống có hành động gì?</p>	<p>1. <u>Kháng chiến bùng nổ.</u></p> <p>- Lý Thường Kiệt ráo riết cho các địa phương chuẩn bị bố phòng.</p> <p>- Xây dựng phòng tuyến Như Nguyệt.</p>

HS: Cho quân xâm lược Đại Việt.
 ? Nhà Tống gặp khó khăn gì trong cuộc tấn công xâm lược nước ta?
 HS: Khó khăn về lương thực, tiêu hao sinh lực, tinh thần lo lắng, dao động nhưng vẫn tiến hành xâm lược.
 ? Để xâm lược Đại Việt chúng đã chuẩn bị những gì?
 HS: 10 vạn bộ binh, 1 vạn ngựa, 20 vạn dân phu, hàng vạn tấn lương thực, vũ khí
 ? Em có nhận xét gì về sự chuẩn bị của địch?
 HS: Lực lượng đông, mạnh, đủ về lương thực vũ khí thuốc men.
 GV: Đến cuối năm 1076, quân Tống do Quách Quỳ, Triệu Tiết chỉ huy từ châu Tư Minh theo nhiều ngả tiến vào nước ta. 8-1-1077, Quách Quỳ chỉ huy bộ phận chủ yếu, vượt ải Nam Quan và Lạng Sơn. Địch theo đường thiên lí xuống Thăng Long.
 ? Quân ta đối phó như thế nào?
 GV trình bày: Theo lệnh trên, Thân Cảnh Phúc cho quân núp trong rừng núi ven đường thiên lí, tiếp tục chiến đấu đánh tiêu hao lực lượng của địch. Thân Cảnh Phúc vẫn ở động Giáp ráo riết đốc quân chuẩn bị đánh giặc ở Giáp Khẩu.
 Quân thủy từ Quảng Đông theo đường biển phía bắc đảo Hải Nam, tiến vào vịnh Bắc Bộ, đổ bộ lên đất liền, hỗ trợ cho cánh quân bộ.
 Quân Tống tràn xuống phía Nam, đến mạn Bắc phòng tuyến Như Nguyệt thì bị chặn lại. Quách Quỳ phải rải quân đóng ở nhiều nơi, chờ thủy quân đến.

* Diễn biến.

- Cuối năm 1076, nhà Tống cử một đạo quân lớn theo 2 đường thủy bộ -> xâm lược Đại Việt

- Tháng 1- 1077, 10 vạn quân Tống do Quách Quỳ chỉ huy vượt biên giới qua Lạng Sơn tiến xuống.

- Ta chặn đánh địch ở nhiều nơi, quân Tống ở bờ Bắc sông Như Nguyệt bị quân ta chặn lại.

HOẠT ĐỘNG 2 : CUỘC CHIẾN ĐẤU TRÊN PHÒNG TUYẾN NHƯ NGUYỆT

- Mục tiêu: HS trình bày cuộc chiến đấu trên phòng tuyến Như Nguyệt.

- Phương pháp: Phát vấn, thuyết trình, phân tích. Thảo luận nhóm.

- Phương tiện: giáo án, sách giáo khoa, máy chiếu.
- Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY – TRÒ	NỘI DUNG BÀI HỌC
<p>Hỏi đáp, thảo luận. GV sử dụng kỹ thuật động não. Chờ mãi không thấy thủy quân đến, quân Tống nhiều lần tìm cách tấn công quân ta. Nơi vượt sông là Bến Ngọt và ghềnh Can Vang. Quân ta kịp thời phản công mãnh liệt, mưu trí, đẩy lùi chúng về phía bờ Bắc.</p> <p>? Em có nhận xét gì về tình thế quân Tống ở thời điểm này? HS: Khó khăn, quân sĩ chết dần chết mòn. <i>? Để khích lệ tinh thần chiến đấu của nghĩa quân Lý Thường Kiệt đã làm gì?</i> Tác dụng HS: - Đọc phần in nhỏ SGK - Đọc bài thơ thần. - Gây hoang mang cho địch</p> <p>? Thời cơ đến Lý Thường Kiệt có kế sách gì để tiêu diệt quân Tống? Kết quả? HS: Chủ trương tấn công vào doanh trại của địch. <i>GV vào một đêm cuối xuân năm 1077, đại quân do Lý Thường Kiệt chỉ huy lặng lẽ vượt sông Như Nguyệt, bất ngờ tấn công mạnh mẽ vào các doanh trại của giặc. Quân Tống thua to bị tiêu diệt đến quá nửa.</i></p> <p>? Em có nhận xét gì về cách đánh giặc của LTK? HS: Bí mật, bất ngờ, táo bạo. <i>? Trước tình thế quân Tống ở thế cùng lực kiệt ta có chủ trương gì?</i> <i>? HS thảo luận: Nói về cách kết thúc chiến tranh của LTK có 2 quan điểm</i> - Quan điểm 1: Đây là cách kết thúc chiến tranh mềm dẻo, khôn khéo.</p>	<p><u>2.Cuộc chiến đấu trên phòng tuyến Như Nguyệt.</u></p> <p>+ Quân Tống nhiều lần tấn công vào phòng tuyến để tiến xuống phía Nam phòng tuyến trên sông Như Nguyệt, nhưng bị quân ta đẩy lùi.</p> <p>+ Quân Tống chán nản, chết dần chết mòn.</p> <p>+ Cuối năm 1077, quân ta phản công, quân Tống thua to.</p> <p>+ Quân ta chủ động kết thúc chiến tranh bằng đề nghị "giảng hoà", quân Tống chấp thuận ngay, vội đem quân về nước...</p>

<p>- Quan điểm 2: Quân ta sợ quân Tống . Em đồng ý với quan điểm nào? Vì sao? HS: - Đề tránh cảnh đầu rơi máu chảy,ta không muốn tiêu diệt địch khi chúng ở thế cùng lực kiệt. - Đảm bảo mỗi bang giao sau chiến tranh. - Không làm tổn thương danh dự nước lớn, đảm bảo nền hoà bình lâu dài. ? Vì sao nhân dân ta chống Tống thắng lợi? HS: - Toàn dân ủng hộ. - Tinh thần đoàn kết chiến đấu bền bỉ. - Sự chỉ huy của LTK. ? Ý nghĩa của kháng chiến chống Tống? ? Cho biết mối quan hệ của TQ và VN trong giai đoạn hiện nay? HS: Hòa bình, hữu nghị, hợp tác.</p>	<p>- Ý nghĩa cuộc kháng chiến : Nền độc lập, tự chủ của Đại Việt được giữ vững.</p>
--	---

V. CỦNG CỐ

- Mục tiêu: Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội ở hoạt động hình thành kiến thức về cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Tống.

- Phương thức tiến hành: GV giao nhiệm vụ cho HS và chủ yếu cho làm việc cá nhân, trả lời các câu hỏi trắc nghiệm. Trong quá trình làm việc HS có thể trao đổi với bạn hoặc thầy, cô giáo.

GV dùng hệ thống câu hỏi trắc nghiệm khách quan, tự luận và yêu cầu học sinh chọn đáp án đúng (trắc nghiệm).

? Tìm những nét độc đáo trong cách đánh giặc của LTK?

? Nguyên nhân quân ta dành được thắng lợi?

- Sông Như Nguyệt là một khúc của sông

A. Thái Bình

B. Sông Cầu

C. Sông Lô

D. Sông Đà

- Lí Thường Kiệt chủ động kết thúc chiến tranh bằng giảng hòa vì

- A. do quân ta yếu thế hơn giặc
 - B. thể hiện tinh thần nhân đạo của dân tộc
 - C. giữ mối quan hệ ban giao giữa hai nước
 - D. để tranh thủ sự ủng hộ của nhân dân Trung Quốc
- Bài thơ thần được xem là bản tuyên ngôn độc lập đầu của nước ta

A. nam quốc sơn hà

B. đại việt sử kí toàn thư

C. bách khoa toàn thư

D. tụng giá hoàn kinh sư

- Nguyên nhân vì sao quân dân Đại Việt chống Tống thắng lợi?

A. Sự chỉ huy tài tình của Lí Thường Kiệt

B. Nhà Lí quan tâm xây dựng, tổ chức kháng chiến

C. Ý chí đấu tranh kiên cường, đoàn kết của toàn dân

D. Thế và lực của nhà Tống còn yếu

VI. DẶN DÒ

- Học bài, làm bài tập trong SGK tr. 43.

- Chuẩn bị tiết sau làm bài tập lịch sử.

RÚT KINH NGHIỆM

Rèn luyện cho HS sử dụng lược đồ, tường thuật diễn biến, biết quan sát, khai thác kênh hình trong SGK.

Hướng dẫn HS vẽ sơ đồ tư duy miêu tả diễn biến các cuộc chiến tranh.